

Franc Šěn

Štyri burske chwalospěwy

W alfabetisce rjadowanym Josefa Volfowym katalogu serbskeho wotdžělenja knihownje Narodneho muzeja w Praze nańdžeš na stronje 72 slědowacy zapisk:

Pjeszniczcy, Dwje nowej szerskej. 1. Ssym Sserbow szerske Holeczo. 2. Sesady Hunow Sarodzi. Přiv.: Des Bauers einträgliche Schlittenfahrt. Toho bura wužitkomne ze saňemi wožeño. – Kwalba toho bura. Der Winter-Abend eines Wendtschen Bauers. Tón wetzor szersboko bura w zéme. B. m. a r. M. 8°, 1. 6. Zn. 93 J' 29. Viz *Zejeř*.¹

Přenjeje spěwaj, znatej tež pod napismomaj „Serbska njewjesta“ a „Třo jězdni a holičo“, wuda Handrij Zejler anonymnje bjez podaća lěta a městna kónc lěta 1827 abo spočatk 1828 jako jednolistowy čišć.² Jedyn eksemplar pósła Františekej Ladislavej Čelakovskemu a w lisće na njeho 17. septembra 1828 wuznaje so k swojemu awtorstwu. Lětdžesatk pozdžišo přija Jan Arnošt Smoler tekstaj jako ludowej spěwaj do svojich „Pěsničkow“.³ Přiwjazane dalše spěwy, tohorunja jednolistowe čišće, ale we wjetšim pismje, bjez lěta, městna a awtora, njenamakamy ani w Smolerjowych „Pěsničkach“ ani w žanej z dosć podrobných bibliografijow Hendricha Awgusta Krygarja, Korle Awgusta Jenča a Handrija Dučmana.

Katalogowy zapisk twori jednu jednotku, čišće pak su hromadže zwjazane z dalšimaj edicijomaj:

Poszelstwo, Sserbske, w Draždžanach. B. m. a r., l. 1. Zn. 93 J' 29.

Pschidawk ktydženskeje Nowini: „Wot khodženja sa Krystuszom“, do szerskeho pscheložene. No. 1. 8°. Zn. 93 J' 29, přiv.⁴

Při přenjeje jedna so wo separatne wozjewjenje zawodneho nastawka z Tydženskeje Nowiny 5. awgusta 1848, č. 32 a při druheje wo „Wanakowe přeloženje Kempisa [kiž] bu w léće 1845 dolhi čas w jednotliwych łopjenach jako přiłoha z Tydženskeje Nowinu wudawane, zo bychu je ludžo znać nawuknyli“⁵, a kotrež pobračuje we wjazanych eksmplarach nowiny w Serbskej centralnej bibliotece.

Mała knižka wobsahuje potajkim drobne čišće z cyle wšelakich časow, kiž buchu po 1848 hromadže zwjazane. Dotal njeznate štyri pěsnje⁶ pak směmy měć za starše hač tamne derje datowane.

¹ VOLF, Josef: Lužické oddělení v knihovně Národního musea v Praze. Praha 1923, s. 72 (digitalizat: <https://kramerius.mzk.cz/search/i.jsp?pid=uuid:965c3470-e2fb-11e2-9923-005056827e52>). Kursiwnosć po citowanym originalu.

² ZEJLER, Handrij: Zhromadžene spisy. Zwj. I: Lyrika. Budyšin 1972, s. 57, 59.

³ HAWPT, Leopóld; SMOLER, Jan Arnošt: Pjesnički hornych a delnych Lužiskich Serbow. Grimma 1841, s. 96, 252, 308.

⁴ VOLF, s. 45, 72, 75.

⁵ JENČ, Korla Awgust: Přidawk k staršemu serbskemu pismowstwu, w: Časopis Mačicy Serbskeje 1862, s. 19.

⁶ Pěseň „Chwalba toho bura“ předleži w dwěmaj wariantomaj.

Spřenja přeradžeja to wot knihičišcerja wužite ornamentalne wignety z 18. lětstotka (po spěwje „Toho bura wužitkomne ze sañemi wožeño“ ptače hnězdo, po druhej wariacije spěwa „Kwalba toho bura“ mały štomik). Samsne wignety namakamy tež w serbskim wudaću Mertyna Grünwaldoweje knihi: „Prjene Buchstaby teje Kscheszianskeje Wuczby“ pola Lubijskeho knihičišcerja J. F. Bernharda w léce 1780 a naposledk w knize „Khatichismus teje kzeszianskeje khathólskeje Wutzbé za mēnsche Džěczi“, čišćanej w Budyšinje pola Christiana Gotth. Matthiä w léce 1809.

Zdruha znajemy z kónca 18. lětstotka dalše pēsnyje w serbskej rěči jako jednolistowe čišće bjez městna a léta: „Wandrowski kyrliš“, „Ta róža Saronka“ a „Hungerski nje-wjesćinski kērliš“. ⁷ Tež wone dóstachu so 1841 jako ludowe spěwy do „Pēsničkow“. ⁸

Střeća a hlownje – pēsnyje zetkaja so po wobsahu z kónc 18. lětstotka w němskim basnistwje so jewjacymi chwalospěwami na burski staw a z idealizowanjom burskeho žiwjenja. Johann Wilhelm Ludwig GLEIM budžeše ze swojej zběrku „Lieder für das Volk“ (Halberstadt 1772) sebjewědomje burow napřečo měščanam a rysowaše žiwjensku radosć a wjeselosć na polu džěłaceho. ⁹ Jemu slědowachu basnicy kaž Ludwig Heinrich Christoph Hölty (wosebje ze svojim „Erntelied“, 1775), Johann Martin Miller ¹⁰ a Matthias Claudius („Der glückliche Bauer“, „Abendlied eines Bauern“, 1774), kotřiž wospěwachu wjesole a jimace strony skromneho domjaceho zboža a rólnje džěławosće. ¹¹ Woni kaž tež Christian Friedrich Daniel Schubart ze svojim „Der Bauer im Winter“ (1774) nadeńdžechu mnohich napodobnjerjow. Na knižnych wikach jewjachu so spěwniki a antologije, w kotrychž wuchwaluje so prostosć ratarskeho žiwjenja. ¹²

Bjezposrědny nastork za nastaće namakanych pēsnyjow skićeše tekst němskeho literata a komponista Gottloba Wilhelma Burmanna (* 1737 w Lubanju, † 1805 w Berlinje). Jeho „Lob des Bauers“ wozjewi so najprjedy w jeho zběrce „Auswahl einiger vermischter Gedichte“ (Berlin-Leipzig 1783). Dwě léce pozdžišo rozšěri so jako čišć z notami za klawěr a spěw pod titlom „Preislied auf den Bauernstand“. ¹³

⁷ Zapis zběrki z tutymi lětakami přez Michała Hilbjenca do kataloga Pječoweje knihownje pod lětom 1796 wobkruća naše datowanje. Hendrich Awgust Krygar zarjadowa je w swojej přenje rukopisnej bibliografiji, kotruž dozhotowi 1833 za Františka Ladislava Čelakovskeho, po léce 1785.

⁸ Pjesnički ..., 1. zwj., s. 312, 294, 290. Přístupne su džensa w: Kěrluš, wudał Kito LORENC, zestajał Gerald STONE. Budyšin 1997 (= Serbska poezija; 37), s. 43, w: Spěwarske za ewangel-skich Serbow, Budyšin 2010, kěrluš 53, s.79 a w: Pokěrluški a bamžycki, wudał Kito LORENC, zestajał Ludger UDOLPH (= Serbska poezija; 40). Budyšin 1997, s. 17.

⁹ Lied des Landbauers, Lied des Pflügers, Lied des Säemanns, Lied der Schnitter, w pozdžišich zběrkach hišće: Des Landmanns Frühlied, Des Bauers Danklied, Der glückliche Landmann, Der Bauer in der Schenke, Des Landmanns Lied von der Stadt.

¹⁰ Fritzens Lob des Landlebens 1772, Der glückliche Bauer 1775.

¹¹ Hlej Johannes BOLTE: Der Bauer im deutschen Liede. 32 Lieder des 15.–19. Jahrhunderts nebst einem Anhang. Berlin 1890, Vorwort, s. 11.

¹² Vermischte Bauernlieder aus den besten neuen deutschen Dichtern gesammelt. Kempten 1776; Lieder für Bauersleute, w: Liederbuch für Bürger und Landleute, für jedes Alter, jeden Stand und alle ihre Umstände. Stuttgart 1792.

¹³ W najbóle rozšěrjenej wersiji: Ein Bauer ist ein Ehrenmann / er baut mir das Feld / wer eines Bauern spotten kann / ist mir ein schlechter Held // Er pflügt und drischt und Bauernschweiß / erhält den ganzen Staat / was hilft Gelehrsamkeit und Fleiß / wenn man nicht Bauern hat. // Noch eh die liebe Sonne kommt / geht er schon seinen Gang / und tut, was allen Menschen frommt / mit Lust und mit Gesang. // Im Schweiß seines Angesichts / schafft er für alle Brot / wir hätten ohne Bauern nichts / wir Städter litten Not. // Und darum sei der Bauernstand / uns aller Ehren wert / denn, kurz und gut, wo ist das Land / das nicht der Bauer nährt?

Jako „Chwalba toho bura“ nadeňdzemy tutu pěseň tu na dvoje wašnje zeserbšćenu. Jónu formalnje po Burmannje z přispomnjenjom „z němskoho na serbski přeložena“. W druhej, po wobsahu identiskej wersiji wobsteji kóždy wjerš ze 14 zložkow a wosebje so přispomni „ma swój hlós“. Wobě wersiji wobsahujetej přidatne štučki z porokom wotchada burskich synow na studije a čehnjenja k wojakam. Tajke so w žanej z wotchilnych čišćanych wersijow njenaňdu a tež w němskim archiwje ludoweho spěwa w Freiburgu i.Br. zachowane 13 zapiskow předewšëm ze Šleskeje, ale tež z Württembergskeje, ze Sedmihórskéje a Banata tajki přidawk nimaja. To pak njerěka, zo njeje w Sakskej tajka němska wersija eksistować móhla.

Dalšej – zymskej – spěwaj stej drje originalnej twórbje serbskeho basnika, na což narodne wuzběhjenje w titlu „Tón wječor serbskoho bura w zymje“ pokazuje. Hladajo na Burmannowy tekst drje njemělo so wuzamknýć, zo awtor wo někotrych twórbach horjeka mjenowaných basnikow wědžeše.

Dalša wosebitosć pěsni je, zo su napisane w hornjoserbskej katolskej narěči a prawopisu.¹⁴ Z kónca 18. lětstotka znajemy tři přikłady swětnych čišćow w tutej spisownorěčnej wariante – zbožopřejnu baseň tachanta Nuka na Prokopa Hančku (1771), kwasny spěw fararja Michała Jana Wałdy „Lute dobre spodobanje“ (1771)¹⁵ a čišćany lětak z ptačokwasnym spěwom „Hlejće, nowa wěc so stała“ z titlom „Jedne cyło nowo spěwančko, hromadu zestajene wot jedneho serbskim młodym ludžom derje znajomeho“ z lěta 1778.¹⁶ Posledni spěw bě jara woblubowany a wuńdze w léće 1800 w ewangelskej spisownorěčnej formje, 1804 a 1808 pak wospjet w katolskej. Bohužel su so wšitke tute přenjetne čišće přez wosud Mačićneje, Ponichoweje a Pjehoweje knihownje w 1940tych lětach zhubili, tak zo njemóžemy jich originalnu wersiju řečnje z našimi pěsnjami přirunować. Jako awtor spěwa hodži so zwěsćić krajnobohotski wicežny bur, korčmar a braška Bosćij Michał Wićaz (1747–1803) z Prawoćic. Michał Hórnik pisa w Časopisu Maćicy Serbskeje 1875 wo nim, zo „drje je tola wjacy pěsni a spěwow wudžěłał, hdyž sebi [...] mjeno „serbskim młodym ludžom jara derje znajomeho“ dawa. Wot njeho je hišće, kaž mój rukopis praji, pěseň ze spočatkom: Wićaz džěše hriby prosyć.“ Hórnik připisa jemu dotal njeznatu „Wowčersku pěseň“, kiž bu hišće wokoło 1840 wot wowčerjow pola Chrósćic spěwana.¹⁷ Štož nadpadnje, je samsny zidealizowany wobraz ratarskeho džěła kaž tu w zymskimaj burskimaj pěsnjomaj.¹⁸

¹⁴ Awtor ma so po prawopisnej normje „Spěwaweje Jězusoweje Winicy“ Michała Jana Wałdy, Budyšin 1787. Leksikalisce wusahuja někotre swojowólne nowotwórbje resp. skróćenja kaž *poropk* (za *porok*) a *stawinki* („stawiznički“), požčonka z češćiny *sedlak*, mjez tym zo je *jahak* (za *jenak*) wěsće čišćerski zmylk.

¹⁵ Towaršne basnje 17. a 18. lětstotka. Serbske basnistwo w 17. a 18. lětstotku?, wudał Kito LORENC, zestajał Franc ŠEN (= Serbska poezija; 48). Budyšin 2002, s. 22, 24.

¹⁶ Pěsnje a hrónčka z luda. Wuběrk hornjoserbskeho ludoweho basnistwa ze zapiskow 19. lětstotka, wudał a zestajał Kito LORENC (= Serbska poezija; 30). Budyšin 1991, s. 44. Pěsnički ..., s. 256–259.

¹⁷ Přeni króć we Łužičanu 1869, s. 91, a znowa w: Michał HÓRNIK: Dodawki, varianty a porjedženki ludowych pěsni, w: ČMS 1975, s. 73. Kito LORENC přija ju tež do antologije Swětło, prawda, swobodnosć. Budyšin 1963, s. 55.

¹⁸ Hdyž ja měrnje wotpočju / pola mojoh stadla tu, / moch, tón je mi mjehke poslešćo, / kajke je to moje zbožičko! / Ja so z burom njeměňjam, / ničo druhe nježadám. // Hdyž ja widžu jutničku, / trubju moju pišćalku, / hwizdam wowcki wšitke w hromadu, / čěrju pěknje ze psom na pastwu. / To je moja wjesošć, / při tym chwalu boha dosć. // Hdyž pak je to připódnjo, /

Tež móčne burske sebjewědomje w zymskimaj spěwomaj rěči za to, zo móhłoj być wot Bosćija Michała Wićaza.

Njewšědne je dale, zo – hinak hač při horjeka naspomnjenych lětakach a při přebasnjenjomaj Burmanna – so před titlomaj serbskeju spěwow we wjetšim pismje němskej titlej předstajitej. Wujasnić hodži so tute rozrisanje knihičišćerja z načasnej politiskej situaciju po burskich zběžkach w lěcu 1790 w Kursakskej a we Łužicy. Reakcija na nju bě krućiša censura. Přečiny za wudyrtjenje zběžkow njewidzachu so w burow rozhorjacym zadžerženju zemjanow, ale w škódnym přikładze rewolucionarneje Francoskeje, šěrjenym přez časopisy a lětaki.¹⁹ Wosebje spěwy, čišćane na jednotliwych lětakach, so často sćazachu, samsne spěwy w basniskich zběrkach a antologijach smědzachu so wozjewjeć. Přećiwo Burmannowej pěśni njejsu žane naprawy znate, mjeztym zo so němska předloha horjeka naspomnjeneho pokěrļuška „Hungorski njewjesćinski kěrliš“ 1802 na lisćinu konfiskujomnych dósta.²⁰ Awtoram opozicionelnych spěwow hrožeše jastwo a njesnadne pjenježne chłostanje.²¹

Ze serbskimi čišćami mějachu censorojo wosebity problem, zo jim njerozumjachu. Přěni serbski čišćany měsačnik njedźiwajo dospołnje njewinowateho wobsaha 1790 hnydom po přěnim čisle zakazachu.²² Tež Rudolfa Mjenjowe basnje „Chwalba burstwa“, „Žně“ a „Křćizna“,²³ kiž nastachu wokoło 1800, šěrjachu so w ludže jenož ertnje – w čišću wuńdžechu hakle 40 lět pozdžišo.

Hinak hač wo Mjenjowych spěwach njewě wo tu wobjednynych burskich pěsnjach žana serbska bibliografija, wone njenańdu so w žanym rukopisnym wotpisu ludowych pěśni – tež nic w zběrce Ralbičan fararja Pětra Brězana²⁴ – a njedóstachu so tež do knihownje Serbskeho seminara w Praze. Dołhož njenańdže so někajki dokument wo jich zakazu, dyrbimy z toho wuchadžeć, zo je skedźbliwy knihičišćer abo awtor sam z wěstotnych přečin sam cyły nakład zmakulěrował. Jenički zachowany eksemplar drje je njeznaty chowanc Serbskeho seminara dowěrliwje a sćicha dohladowarjej „Serbowki“, knihownikej Václavej Hance, přepodał.

Přewažnje idyliske pěsnje, kotrež wobsahuja tež kritiku na zemjanu, kiž „ludži jenož drě“ a sam je druhdy „hordy, kurwar, přečinjar“, a měšćanach, wobsedža bjezdweła kulturnohistorisku hódnotu, swědča wo literarnej wzajomnosći kónc 18. lětstotka a wudospołnjeja wobraz našeho literarneho žiwjenja do narodneho wozrodženja. Wozjewimy tute pěsnje w slědže, kaž su w Praskej knižce hromadže zwjazane.

wšitko k jědži hotowo, / wotpočuje stadło w hajiku, / k wokřeću ma swoju připrawu; / w chlódku sedžo jěm swój chlěb, / tón mi slodži jako měd. // Hdyž tón wječor blisko jo / ale slónčko zašlo žno, / sćicha spěwa mi tón sołobik, / lesnje žórli rěčny kužolik. / Byrnje swět mi wšitko wzał, / wowčer bych ja zawostał.

¹⁹ Hlej EMMRICH, Brigitte: „Wir haben's Recht, ganz ungefragt“. Zur Rolle antifeudaler und demokratisch-revolutionärer Lieder und Gedichte des werktätigen Volkes in der Zeit nach der Französischen Revolution, dargestellt für das Gebiet des ehemaligen Kursachsen, w: WEINHOLD, Rudolf (red.): Volksleben zwischen Zunft und Fabrik. Berlin 1982, s. 423–483.

²⁰ Tež tam, s. 479.

²¹ Tež tam, s. 446–463, přescěhowanje składnostneho basnika Johanna Gottfrieda Wolfa dla pěsnje „Vertheidigung, der sächsischen Bauern wegen der Jagd“.

²² ŠĚN, Franc: „Měsacne Pismo k rozwučenju a k wokřewjenju“ – přěni serbski čišćany časopis, w: Lětopis 64 (2017) 1, s. 3–21.

²³ Rudolf Mjeń, wudał Kito LORENC, zestajał Franc ŠĚN. Budyšin 2007 (= Serbska poezija; 53), s. 5–17.

²⁴ Serbski kulturny archiw, ZM XII 1–B, něhdže z lět 1809–1817. Zachował je pak so jenož fragment zběrki.

**Des Bauers einträgliche Schlittenfahrth.
Toho Bura wužitkomne ze Saňemi Wožeňo.**

Wóß: Tu bedžu lej,

1. Schěfcz dnów ja na Saňach won jězdžu,
Tón bédémé ja nejězdžu.
W Těch Měštach druhe Wafchno wědu,
Naibóle wšedním wujědu.
Ja tziňu to, ha nepžetziňam,
Ja Póchi tzinicz němóžu.
Teiž tomu žanéč Peňez nimam;
Ja za te Dřewa nawožu.
2. Ha déž te Wetžoré řu dlěfche,
Da mi řo tohla pominu;
Duž pžindu, kaiž to tžera běfche,
K nam Suřodžině na Pžazu.
Děž nedže mi řo řpótžne zěwacz,
Ha řpař mi řtupa do Wotžow,
Da dam tém Pželtžam Khěrluřch řpěwacz,
Tak Pžaza dže jim wot Rukow.
3. Nět, děž jo to řo wuřpěwawo,
Da řeknu: Ha du ze Stwě won,
řhak džencz jo řcho řo pěkne řtawo,
Dai dobra Nóc wam dobré řon.
Děž pak ja Rano zařbě řtawam,
Da kwatam kmojom Kabatei;
Ha potom mojim Koňam dawam,
Ha raňfchi Khěrluřch řpěwam řei.
4. Duž jém ja moju tžornu Zoppu,
Ach! Ta mi deře zefwodži.
Ha pžaham; wozmu moju Kappu,
Ha cžěrju řkók won z Rotami.
Ja po te z Žkrótom kréte Dřewo
Tam Nedžlu žeňe nejědu;
Ha dokelž žada Bože řwowo,
Da Nedželu ja Kemfchi du.
5. Tak na Saňach řo móžu wozécž,
Hacz traje Cžěr, ha řaňe du.
Ha děž mam wele Kurczow nořécž,
řei řané Peňez zařwužu.
Nech Měřtach maja řwoje řrawo,
Te moje jo mi wěfcziřfche;
Hacz ruňe jo teřamo mawo,
Da jo mi tohla zbóžniřfche.

Khwalba toho Bura

Z Nëmßkoho na Serbski přewožena

1. Tón Bur mi tžeβné Czwojek jo,
Kiž Rolu džewa ßei.
Schtóz nédže wuße hidzi ho,
ßam tžeβné Czwojek ñei.
Wón wora, mwóczi; burski Pót
Schak zdzerzi czéwé Krai,
Schtó pomha czi Schik, Dwór, ha Skót,
Déz Bura ñimalch, praj?
2. Wón předé, dézli zafwita,
Jo zom ßo wupocziw;
Ha dézli Žkowroncz zaßpěwa,
Jo zom ßei zafwužiw.
Ha před' hacž Swónczo zeskhadža,
Dže wón zom na Rolu,
Tam ródné wón ßei podžewa,
ßei ßpěwa z Wutrobu.
3. Lei! w Pocze fwoj'ho Wobletža
Swói schédné Klěb Wón jě,
Hacž bóchu Měßta bez Bura
Klěb měli, fchtó to wě?
Da kóždé Burei Kwalbu dai;
Ha z krótkim, prai džé mi:
Dže, lubé! dže jo jedén Krai,
Kiž Bur ñezežiwi?
4. Zo burski Hólc za Wojaka
Bdže brané, prawe ñei;
Dež wotbódže Bur Wotrocžka,
Schtó džewa Zemjanei?
Ja bóch pak wubraw Měßtcžana,
Ñech Bur jo zdzeržané,
Schak kóždé Prózňik předawa,
Ñech tón jo zebrané.
5. Mi burski Kharla lubfchi jo,
Kiž Rolu rozémi,
Hacž Zemjan, komuž kwoñi ßo
Wěß czéwa z Ludžimi.
Ñei Tón ßam žadén Hofpodar,
Ha Ludži jenož dre;
Jo hordé, Kurwař, Pžetžinař?
Da fchitko Kónczei dže.

6. Bur ňedai Sėhna do Schulow,
 Tak Schtand Ɣo wofwabi,
 Khiba, zo ma fchto wot Darow,
 Ɣo jahak ňeradzi,
 Wón wukŋi fwoje Ratarftwo,
 Ha wedź, zo ze Žonu
 Tak Pwodé džewa za Burftwo,
 Ha Wuzitk na Kraju.

Der Winter-Abend eines Wendtschen Bauers

Tón Wetźor Ɣerbskoho Bura w Zėme

Ma fwói WóƔ.

1. Tu Ɣedźu, lej, ja w mojej Hėcze,
 Ta ze Sŋėjom je pźikrėta;
 Ha Ɣpokojom Ɣėm na tėm Swėcze,
 Schtotź da mi Boža Dobrota!
 Nėt Zėme Ɣu ZaƔ dowhe Nocze,
 Ja Wetźor k Kachlam zaczanu;
 Tu wotpotźuja moje Moczė,
 Ja w Tźopwėm radė woƔtanu.
2. Zo Bóh me kRołŋikej je Ɣtworiw –
 To wėm – Ɣo k tom teź wuznaju!
 Te Zbožo, z kotrėmź jo me wodźiw,
 Jo mi pze Krónu Kralowsku.
 Dėz Ɣėlnė Wėtr Ɣo wonka zbėha,
 Ja zmėrney Móflu pźipoƔkam;
 Ha kwalu nuczka mojoh Boha,
 Zo pzed Zėmu Ɣo wukhowam.
3. Hai! w mojim Dohme Zbožo bódli,
 Mói mwodė Lud jo Newinofcz;
 Jo pėknė, ha Ɣo k Bohu modli,
 Jo džėwawė, ha tzerftwė dofcz.
 Te Wetźorė mi lófczcė zaŋdu,
 Mi zadėn dowhi nepźindze;
 Dėz moje Dźėczi Ɣwėru pźadu,
 To zwėƔėli me woprawdze.

4. Ha pzi Kachlach tu bedžo kuřu
 Ja jenu Feifu Tobaka,
 Bnadž drudé pak teiž leizo wuřnu,
 Tam pola toho Kadoba.
 Ta twerda Wawa neda Spaņa,
 Tam Spař me lkoro wopuřhczi;
 Duž dam řo ja do Powědaņa,
 Ha powědam nam Stawinki.

5. Wam, kiž wó bódlicze wo Měřtach,
 Rad pžeju wařchu Dobrotu,
 Mé řmé pak řpokoiniřchi na Wřbach,
 A mamé lěpřchu Frejotu.
 Děž pzi téch tžeřně-krétěch Blidach
 Wó radži dobre pojěřce;
 Ha k Weřowofczi pzi téch Piwach
 řo k powněm Schklencam řěněcze.

6. Děž wařche Žoné pofchne khodža,
 Kaiž Tórm, řej Haubé nařtaja;
 Ha pzi [sic!] tém pak řo jara rudža,
 Děž niřtó na ně nelada.
 O da řém lěpřchi w mojim Kucze,
 Ha na Wřbach wele zbóžniřchi!
 Ja něwěm niřžo wo tém Prucze,
 Nicz, z kotřémž wó řcže řchwikaři.

7. Ja nětřebam řo wo Klěb řtaracž,
 Te Pola řu wřchě wobřéte;
 Ja řpu, hacž Tžař jo Rano řtawacž,
 Ha moje Blido pžikréte.
 Duž řtawam mwódné, ha řo modlu,
 Džak Bohu prařu, zo řcže řém:
 Ha potom řtupju k mojom Džěwu,
 řei tžiņu, kaiž nailěpe wěm.

Kwalba toho Bura.

Ma fwói Wóß.

1. Tón Bur jo tohla tzeßné Muž, kiž Rolu wobtwari,
Schtóž toho hañi, tón nech wè, zo ßam ßo wobhañi,
Wón wora, ßéje, mwóczi teiž, ha Scho wón ziwi nèt;
Meltž Prózniko! Schak bez Bura ničz Klèba ñima Swèt.
2. Wón zahe Rano z Woža dze, ha ródne podžewa,
Ma předé Wužitk, déžli ßei tón Žkowroncz zašpèwa.
Wón na Rolu dze předé won, hacž Swónczo zelkhadža,
Ha předé ñendže z Pola Dohm, haž wone zakhadža.
3. Lej! w Poczé swojho Wobletža fwói schèdné Klèb wón jé!
Hacž bóchu Méřta bez Bura Klèb mèli, fchtó to wè?
Ha tak, fchtóž Bura potwótzì, tón prawè netžiñi,
Schak Méřta, Kraje, Zemjanow, fchèch Bur ßam zeziwi!
4. Ha bóchli Séhnow potřebaw ja do téch Wojakow,
Da bóch jich brow ztèch Méřtczanow, ha ničz ztèch Sedlakow;
Zo bé tón Lud tak džewawé nam ñebów wubrané,
Déž tohla Méřtczan Předawař bdže pžeczé zdžeržané.
5. Déž móßlu ßei: zdže Bohatřtwó ßém pžindže Zemjana?
Scho, fchtož Wón w swojim Rodže ma, Jédž, Drařta woßobna?
Wón zawèfcže to ñebó mèw, teiž to ničz czéwé Kraj,
Déž ñebé řtaine Bura drèw, ha prajiw: Buro dai!
6. Teiž fwabi Bura Dawaño téch Séhnow do Schulow,
Ha ñimaja-li Wuřtacza, dze fchitko do Wodow.
Da džewai Buro! bórne ßo Té pocžił džewajo;
Schak wèfch, zo Muž jo ze Žonu te trèbne Stworeño.

* *

Mi pak, mói dobré Pžeczelo! to nóhczèw za Zwo wzacž:
Zo ßém tu Kwalbu Burowu ßo zwažiw zašpèwacž,
Hacž jo taßama radžena, kaiž tohla wèrna jo,
Té řudž! Tón Poropk*, kiž mi dařch, zaß k Tebi wrócza ßo.

* řnadne Porokuwaño.